U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové, JUDr. Zdeňka Kühna, Mgr. Daniely Zemanové a Mgr. Bc. Ing. Radovana Havelce v právní věci žalobkyně: **I. K.**, zastoupená Mgr. Andrejem Perepečenovem, advokátem se sídlem Revoluční 13, 110 00 Praha 1, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 10. 2008, č. j. OAM-379/VL-07-ZA-03-2006, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze 5. 10. 2010, č. j. 4 Az 28/2008 - 50,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému advokátovi Mgr. Andreji Perepečenovi **se nepřiznává** odměna za zastupování.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím ze dne 10. 10. 2008 neudělil žalovaný žalobkyni mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu“).

[2] Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného žalobou doručenou Městskému soudu v Praze dne 12. 11. 2008. Městský soud usnesením ze dne 5. 10. 2010, č. j. 4 Az 28/2008 - 50, řízení o žalobě zastavil podle § 33 písm. b) zákona o azylu s odůvodněním, že nelze zjistit místo pobytu žadatelky o udělení mezinárodní ochrany. Konstatoval, že v době podání žaloby uváděla žalobkyně místo svého pobytu na adrese P. 1881/14, P. 10, ovšem podle sdělení pošty byla na této adrese neznámá. Podle sdělení Policie ČR, Služby cizinecké policie, ze dne 24. 5. 2010 nebyla žalobkyně v evidencích cizinecké policie hlášena

k pobytu a byl znám pouze její poslední hlášený pobyt na citované adrese. Následně soud z evidence žadatelů o mezinárodní ochranu zjistil, že v době od 8. 6. 2010 do 1. 4. 2011 měla žalobkyně pobyt na adrese B. 542/3, P. 9 – P.; podle sdělení pošty ze dne 29. 9. 2010 byla žalobkyně na této adrese neznámá.

II. Kasační stížnost

[3] Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) napadla usnesení městského soudu kasační stížností doručenou městskému soudu dne 22. 12. 2010, v níž namítala, že je dán důvod podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“), tj. nezákonnost rozhodnutí o zastavení řízení.

[4] Stěžovatelka v kasační stížnosti uvedla, že se zdržuje na adrese B. 542/3, P. 9 – P., a přiložila potvrzení o zajištění ubytování na uvedené adrese, fotografii poštovní schránky a kopii dopisu, který jí na uvedenou adresu zaslala ustanovená opatrovnice Mgr. Rezková Dřímalová. Není tedy podle ní pravdivé sdělení České pošty, s. p., že se na uvedené adrese nezdržuje.

[5] Dále stěžovatelka požádala o odklad vykonatelnosti napadeného rozhodnutí podle § 107 s. ř. s., neboť současný stav řízení by jí mohl přivodit značnou újmu na jejích právech za situace, kdy by byla nucena vycestovat z území České republiky. Má reálnou obavu z nuceného opuštění tuzemska a z následného odjezdu do Běloruska, kde jí údajně hrozí vážné nebezpečí z politických důvodů, obzvlášť po volbách konaných v prosinci 2010, jež proběhly v rozporu se základními demokratickými principy. Samotní kandidáti na pozici prezidenta Běloruska, jakož i jejich voliči, byli surově zbiti a následovalo jejich rozsáhlé stíhání.

[6] Vzhledem k tomu, že se stěžovatelka skutečně zdržuje na adrese B. 542/3, P. 9 – P., u pana D. B., navrhla, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadené usnesení Městského soudu v Praze.

III. Vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popřel oprávněnost podané kasační stížnosti. Nejprve shrnul dosavadní průběh řízení a konstatoval, že se při posuzování žádosti stěžovatelky o mezinárodní ochranu nedopustil žádné nezákonnosti. Dále uvedl, že stěžovatelka nebyla postupem žalovaného nijak zkrácena na svých hmotných či procesních právech. K nově uplatněným obavám stěžovatelky z návratu do země původu (volby v roce 2010) žalovaný podotkl, že tato tvrzení mohou být toliko důvodem pro případnou novou žádost o mezinárodní ochranu, ovšem nemohly být hodnoceny v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany v roce 2008. Konečně ve vztahu k důvodům pro zastavení řízení o žalobě žalovaný uzavřel, že důvody pro takovýto postup byly jednoznačně doloženy a potvrzeny ve spise. Ze spisového materiálu rovněž vyplývá, že doručování stěžovatelce bylo bezúspěšné. Nadto na jejím posledním hlášeném místě pobytu byla rovněž neznámá.

[8] S ohledem na výše uvedené žalovaný navrhl, aby byla kasační stížnost pro nedůvodnost zamítnuta.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[9] Z obsahu soudního spisu vyplynuly následující skutečnosti. Městský soud v průběhu řízení o podané žalobě činil úkony směřující k rozhodnutí o žalobě, přičemž vyšlo najevo, že stěžovatelka uvedla v žalobě adresu svého pobytu (P. 1881/14, P. 10 – Z.), na které se nezdržuje. Městský soud se stěžovatelce pokoušel na tuto adresu doručit formulář potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech dne 20. 11. 2008, avšak nebyl úspěšný. Proto městský soud požádal Policii ČR, Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie, o sdělení posledního známého místa pobytu stěžovatelky; z jejich odpovědi vyplynulo, že jiná adresa pobytu stěžovatelky než adresa uvedená v žalobě jim není známa. Tutéž adresu následně potvrdilo dne 16. 1. 2009 Oblastní ředitelství služby cizinecké policie, Inspektorát cizinecké policie Praha. Přípisem ze dne 10. 2. 2009 se městský soud pokusil stěžovatelce doručit vyjádření žalovaného k žalobě a poučení podle § 51 a § 8 s. ř. s., ovšem stěžovatelka si zásilku v úložní době nevyzvedla. Další pokus o doručení učinil městský soud dne 10. 5. 2010, přičemž podle sdělení doručujícího orgánu byla stěžovatelka na dané adrese neznámá. Opakovanou žádostí na Oblastní ředitelství služby cizinecké policie Praha městský soud dne 25. 5. 2010 zjistil, že stěžovatelka v dané době není v evidencích cizinecké policie hlášena k pobytu, přičemž její poslední známý pobyt byl na adrese uvedené v žalobě do 25. 6. 2009.

[10] Usnesením ze dne 18. 6. 2010, č. j. 4 Az 28/2008 - 40, ustanovil městský soud stěžovatelce z důvodu neznámého pobytu opatrovnicí advokátku Mgr. Dagmar Rezkovou Dřímalovou podle § 29 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „o. s. ř.“). Dne 15. 7. 2010 ustanovená opatrovnice nahlédla do spisu a přípisem ze dne 30. 8. 2010 sdělila městskému soudu, že nevznáší námitku podjatosti a že souhlasí s rozhodnutím věci bez jednání. Městský soud poté dne 24. 9. 2010 opětovně zaslal stěžovatelce poučení podle § 51 a § 8 s. ř. s. na nově zjištěnou adresu B. 542/3, P. 9 – P., nicméně rovněž na této adrese byla stěžovatelka podle sdělení doručujícího orgánu neznámá. Proto městský soud usnesením ze dne 5. 10. 2010 řízení o žalobě zastavil podle § 33 písm. b) zákona o azylu; toto usnesení bylo doručeno opatrovnici stěžovatelky dne 7. 10. 2010.

[11] V kasační stížnosti doručené na Městský soud v Praze osobně dne 22. 12. 2010 stěžovatelka uvádí, že jí usnesení o zastavení řízení bylo doručeno dne 13. 12. 2010 prostřednictvím písemnosti, kterou jí zaslala její opatrovnice poštou na adresu B. 542/3, P. 9 – P.

[12] Stěžovatelka je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byla účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud následně posuzoval, zda byla kasační stížnost podána včas. Z judikatury zdejšího soudu totiž vyplývá, že pokud krajský soud ustanoví žalobci, jehož pobyt nebyl znám, opatrovníka (§ 29 odst. 3 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.) a jemu doručí rozhodnutí, počíná lhůta dvou týdnů k podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) běžet ode dne doručení rozsudku opatrovníkovi, nezpochybní-li žalobce správnost doručení

(srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2004, č. j. 3 Azs 130/2004 - 33, publikované pod č. 322/2004 Sb. NSS, www.nssoud.cz).

[13] Pokud tedy stěžovatelka v podané kasační stížnosti namítá pochybení při doručování napadeného usnesení, je na Nejvyšším správním soudu, aby posoudil zákonnost doručení napadeného usnesení, tj. mimo jiné i skutečnost, zda usnesení bylo doručováno správným osobám. Stěžovatelka v podané kasační stížnosti zpochybňuje správnost doručenky založené na č. l. 48 soudního spisu a uvádí, že se na adrese B. 542/3, P. 9 – P., zdržovala, čímž napadá potažmo i zákonnost ustanovení opatrovníka podle § 29 odst. 3 o. s. ř. a zákonnost doručení usnesení o zastavení řízení právě její opatrovnici. V případě, že by se Nejvyšší správní soud za této situace odmítl zabývat vznesenou kasační námitkou a odmítl by kasační stížnost z důvodu opožděnosti, odepřel by stěžovatelce *de facto* právo na soudní přezkum zákonnosti usnesení městského soudu o zastavení řízení. Tím by bylo porušeno právo stěžovatelky na spravedlivý proces garantované v čl. 36 Listiny základních práv a svobod. Nejvyšší správní soud se tedy zabýval námitkou stěžovatelky, že se v době doručování zásilky městským soudem dne 29. 9. 2010 na adrese B. 542/3, P. 9 – P., zdržovala.

[14] Výzvou ze dne 23. 6. 2011, č. j. 1 Azs 9/2011 - 83, Nejvyšší správní soud informoval zástupce stěžovatelky, že listinnými důkazními prostředky připojenými ke kasační stížnosti ze dne 20. 12. 2010 nebude proveden důkaz, a vyzval ho k plnění důkazní povinnosti ohledně tvrzení stěžovatelky, že se v rozhodné době na adrese B. 542/3, P. 9 – P., zdržovala (podle § 118a odst. 3 o. s. ř. užitého přiměřeně na základě § 64 s. ř. s.). Přitom soud zástupce stěžovatelky informoval, že nevyhoví-li citované výzvě ve stanovené lhůtě (do 7. 7. 2011), soud učiní závěr, že stěžovatelka neunesla důkazní břemeno ve vztahu ke svému tvrzení, a bude vycházet z údajů na doručence založené v soudním spisu (č. l. 48).

[15] Ve stanovené lhůtě se zástupce stěžovatelky nevyjádřil. Nenavrhl tedy Nejvyššímu správnímu soudu žádné důkazní prostředky, jež by byly způsobilé prokázat tvrzení stěžovatelky, že se v době doručování zásilky městským soudem zdržovala na adrese B. 542/3, P. 9 – P.

[16] Podle § 50f odst. 3 věta druhá o. s. ř. je *doručenka veřejnou listinou. Není-li prokázán opak, považují se údaje uvedené na doručence za pravdivé.* Domněnka pravdivosti zakotvená v citovaném ustanovení dopadá na každý jednotlivý údaj na doručence uvedený. Opak je povinen prokázat pomocí důkazních prostředků ten, kdo ho tvrdí (k tomu srov. Drápal, J., Bureš, J. a kol. *Občanský soudní řád I, II. Komentář.* Praha: C. H. Beck, 2009. s. 363). Rovněž z judikatury Nejvyššího soudu vyplývá, že „[d]*oručenka je listina, která má povahu veřejné listiny; to platí i tehdy, nemá-li doručenka všechny náležitosti, které podle zákona musí obsahovat. Každý údaj, který byl (ve skutečnosti) na doručence uveden, se považuje - jak se výslovně stanoví v § 50f odst. 9 o.s.ř.* (nyní § 50g o. s. ř. – pozn. soudu) - *za pravdivý, není-li dokázán opak. "Opak" (...) prokazuje (pomocí důkazních prostředků) ten, kdo ho za řízení tvrdí.*“ (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 1. 2009, sp. zn. 21 Cdo 658/2008, publikované pod č. 67/2010 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, www.nsoud.cz). Nemá-li doručenka předepsané náležitosti, soud musí vyšetřit, zda bylo doručeno v souladu se zákonem (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 6. 1998, sp. zn. 2 Cdon 1532/1998, publikované v Soudní judikatuře pod č. 127/98, www.nsoud.cz).

[17] Doručenka má povahu veřejné listiny (§ 50f odst. 3 věta druhá o. s. ř.), proto se údaje na ní uvedené považují za pravdivé, není-li prokázán opak. Z doručenky založené na č. l. 48 soudního spisu vyplývá, že stěžovatelka byla v době doručování zásilky městského soudu ze dne 22. 9. 2010 na adrese B. 542/3, P. 9 – P., neznámá. Jelikož stěžovatelka v řízení nenavrhla žádné důkazní prostředky, které by mohly správnost údajů uvedených na doručence zpochybnit, Nejvyšší správní soud uzavřel, že stěžovatelka neunesla důkazní břemeno ve vztahu ke svému tvrzení, že se v době doručování zásilky městským soudem na adrese B. 542/3, P. 9 – P., zdržovala. O tomto možném procesním následku byl zástupce stěžovatelky ve výzvě k předložení důkazů ze dne 23. 6. 2011 poučen.

[18] Listinami, přiloženými stěžovatelkou ke kasační stížnosti (potvrzení o zajištění ubytování, fotografie poštovní schránky, písemnost ze dne 13. 12. 2010 zaslaná opatrovnicí stěžovatelce) zdejší soud neprovedl dokazování, neboť tyto listiny nebyly způsobilé tvrzení stěžovatelky prokázat. Rovněž o tomto procesním postupu soudu byl zástupce stěžovatelky ve výzvě ze dne 23. 6. 2011 informován. Potvrzení o zajištění ubytování na citované adrese svědčí o tom, že stěžovatelka mohla na dané adrese být ubytována, nelze z něj však v žádném případě dovodit, že se na dané adrese v rozhodné době skutečně zdržovala. Obdobně fotografie poštovní schránky se štítkem obsahujícím jméno stěžovatelky, navíc bez uvedení data pořízení snímku, není způsobilá prokázat skutečnost, že se stěžovatelka v rozhodné době na uvedené adrese zdržovala, navíc v situaci, kdy není zřejmé, zda se vůbec jedná o dopisní schránku stěžovatelky na uvedené adrese. Ani fotokopie obálky písemnosti zaslané stěžovatelce její opatrovnicí Mgr. Rezkovou Dřímalovou na danou adresu dne 13. 12. 2010 nemůže prokázat skutečnost, že se stěžovatelka na dané adrese zdržovala v době doručování zásilky městským soudem (dne 29. 9. 2010).

[19] Závěrem kasační soud poznamenává, že dne 7. 7. 2011 mu byl doručen přípis České pošty, s. p. v němž bylo soudu sděleno, že *„šetřením na poště P. 92, V. 407/6 bylo zjištěno, že povinná I. K., nar. X, B. 543/3, P. 9 je na uvedené adrese neznámá, nemá zde označenu domovní schránku, byt ani zvonek. Od 1. 4. 2011 do 27. 6. 2011 nebyla na povinnou uložena žádná zapsaná zásilka.“* Rozhodná doba pro doručování zásilek uvedená Českou poštou, s. p. v citovaném sdělení není totožná s dobou uvedenou v žádosti o součinnost ze dne 23. 6. 2011, tedy ani s dobou doručování zásilky městským soudem. Citovaný přípis tak žádným způsobem nemůže přispět k objasnění skutečnosti, zda se stěžovatelka v době doručování zásilky městským soudem na dané adrese zdržovala. Proto Nejvyšší správní soud důkaz touto listinou neprovedl.

[20] Ze všech uvedených důvodů Nejvyšší správní soud konstatuje, že správnost údajů uvedených na doručence založené na č. l. 48 soudního spisu nebyla v řízení o kasační stížnosti zpochybněna. Městský soud tedy doručil usnesení ze dne 5. 10. 2010, č. j. 4 Az 28/2008 - 50, opatrovnici stěžovatelky dne 7. 10. 2010 v souladu se zákonem.

[21] Dne 22. 12. 2010 podala stěžovatelka proti citovanému usnesení městského soudu osobně kasační stížnost. Městský soud v Praze nato předložil věc Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí. V předkládací zprávě přitom mj. uvedl, že kasační stížnost není podána včas.

[22] Nejvyšší správní soud nemohl o kasační stížnosti věcně jednat a odmítl ji jako opožděnou.

[23] Podle § 106 odst. 2 s. ř. s. musí být kasační stížnost podána do dvou týdnů po doručení rozhodnutí. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti přitom nelze prominout.

[24] Z popsaného skutkového stavu vyplývá, že napadený rozsudek byl opatrovnici stěžovatelky doručen ve čtvrtek 7. 10. 2010. Následujícího dne, tedy v pátek 8. 10. 2010, začala běžet dvoutýdenní lhůta k podání kasační stížnosti, která uplynula ve čtvrtek 21. 10. 2010. Kasační stížnost však byla podána až ve středu 22. 12. 2010, tedy dlouho po uplynutí dvoutýdenní lhůty. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost odmítl jako opožděnou za použití § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.

[25] Nejvyšší správní soud doplňuje, že žádost o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je bezpředmětná, neboť dle ustanovení § 32 odst. 5 zákona o azylu je kasační stížnosti podané ve věci mezinárodní ochrany přiznán odkladný účinek ze zákona.

[26] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

[27] Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 18. 3. 2011, č. j. 4 Az 28/2008 - 71, byl stěžovatelce pro řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupcem advokát Mgr. Andrej Perepečenov; Nejvyšší správní soud mu však nepřiznal mimosmluvní odměnu ve smyslu vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátního tarifu), neboť tento neučinil ve věci žádný úkon právní služby. Zdejší soud přitom setrvává na názoru, že za převzetí a přípravu věci nelze považovat pouhé převzetí obálky s usnesením ustanovujícím advokáta zástupcem nemajetného účastníka, neboť tímto úkonem zástupce nijak nezakročil k obraně práv stěžovatelky, k čemuž byl primárně ustanoven.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 14. července 2011

JUDr. Marie
Žišková
předsedkyně senátu